

حکومت های دموکراتیک، بستر ساز صلح جهانی

روزنامه اعتماد، چهارشنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۴

www.drmaahmoudi.com

در یکی از روز های پاییزی پس از حوادث ۱۱ سپتامبر در ناهار خوری سازمان ملل متحد از بانویی آمریکایی که هشتاد ساله به نظر می رسید و دور یک میز نشسته بودیم، پرسیدم: خانم! شما جنگ جهانی دوم را دیده اید. آیا از پایان آن جنگ تا به امروز، جهان ما تا این اندازه خشونت آمیز و ناامن بوده است؟ بلا فاصله گفت: نه؛ از آن زمان تا به امروز، تا این حد جهان ناامن نبوده است. نمی دانم اگر این روزها در نیویورک بودم و می توانستم این پرسش را از همین خانم بپرسم، چه پاسخی به من می داد.

ناامنی های دهه اخیر در جهان، به ویژه در خاورمیانه و آفریقا، سال به سال رو به فزونی بوده است: فلسطین، افغانستان، عراق، سوریه، یمن، مصر و لیبی، نمونه هایی از ناامنی های گسترده در روزگار ما است که طی آن جان هزاران انسان را ستانده و ویرانی های بسیار بر جای نهاده است.

پرسش بنیادین این است که منشاء این جنگ ها و ناامنی ها چیست؟ چرا جهان ما تا این اندازه از صلح و آرامش فاصله گرفته است؟ به نظر من، از میان علت های اصلی جنگ و ناامنی، سه علت جنبه اساسی دارد که شرح موجز آن به قرار زیر است:

۱. فروکاستن دین به فرقه گرایی همراه با تصلب و جزمیت مذهبی از سوی افراد عامی و بی فرهنگ، بستری مناسب برای گروه هایی همانند داعش، طالبان و بوکو حرام فراهم ساخته است تا با استفاده ابزاری از دین، شرم آور ترین جنایت ها را در خاورمیانه مرتکب شوند. احیاء برده داری، استثمار جنسی زنان مسلمان و غیر مسلمان، کشتار های فجیع، و ویران کردن آثار ارزشمند و دیرپای تاریخی، نمونه هایی از رفتار وحشیانه بر پایه قرائتی ضد انسانی از دین اسلام است.

۲. عامل دیگر در فروبردن جهان در جنگ و ناامنی، ماجراجویی بعضی کشور ها از رهگذر دخالت های غیر قانونی و خودسرانه در مناطقی از جهان است که سوریه، یمن و عراق، از نمونه های بارز آن است. در این کشور ها، رقابت در کشتار و ویرانگری میان قدرت طلبان ماجراجو، بیداد می کند. جالب است که طرف های کشتار و خون ریزی، هریک خود را پاسدار اخلاق و دین، و طرفدار مظلوم و مخالف ظالم معرفی می کنند؛ در حالیکه آنچه در صحنه جریان دارد، جنگ قدرت بعضی حکومت های خودکامه در کشور های ثالث است.

۳. تولید و فروش جنگ افزارهای گوناگون، منبع درآمدی بادآورده برای صاحبان کارخانه های اسلحه سازی است که سود سالانه آن، برابر آمارهای نهاد های بین المللی، به میلیاردها دلار می رسد. امروزه انحصار تولید جنگ افزار های سبک و سنگین از دست غربی ها خارج شده و شماری از کشور های جنوب نیز در این میدان فعال ما یشاء شده اند و به تولید و فرستادن آشکار و پنهان سلاح به مناطقی از جهان، افتخار نیز می کنند!

از آنجا که فرقه گرایی مذهبی از سویی و دخالت های خودسرانه بعضی کشور ها در مناطقی از جهان از سوی دیگر، همرا با سوداگری مرگ آور تجارت جنگ افزار رو به افزایش است، به باور من، چشم انداز کوتاه مدت و میان مدت جهان امروز، گسترش جنگ و ناامنی و دور شدن از صلح و آرامش است.

راه حل بنیادین برای خشکانیدن ریشه های خشونت گرایی و ناامنی در جهان، تلاش های صلح آمیز سازمان ملل متحد و نهاد های مدنی در گسترش و تعمیق فرهنگ صلح، حقوق بشر و دموکراسی در جهان است. اگر با مبارزات بدون خشونت مردم در کشور های استبدادی، به تدریج نظام های دموکراتیک جای حکومت های دیکتاتوری را بگیرند، جهان ما گام به گام از جنگ و ناامنی دور می شود و صلح و آرامش به سوی مردمان جهان آغوش می گشایند. اگر به تاریخ روابط بین الملل با دقت بنگریم، در می یابیم که در جهان پیش رفته، حکومت های دموکراتیک با هم نمی جنگند. این حکومت ها به جای جنگ و خونریزی، با هم اندیشی، هم کنشی، رقابت و مدارا، کشور های خود را در مدار توسعه قرار داده اند و زیست بومی به نسبت صلح آمیز، اخلاقی، آزاد و برابر آفریده اند. راه دشوار صلح جهانی، از دموکراسی می گذرد.